

Adil CƏMİL

Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlım hər gö-rəndə qaynar gənclik illərini - "Yazıçı" nəşriyyatında onun rəhbərliyi altında işlədiyim dövrü xatırlayıram...

1977-ci ildə BDU-nun jurnalistika fakültəsini bitirəndən sonra mən bu nəşriyyata təyinat almışdım. 1978-ci ildə fəaliyyətə başlayan "Yazıçı"nın ilk və gənc mü-

nəminə söz savası aparan şairin belə gərgin həm də xoətik bir zamanda özünə çəkilməsi əslində inandırıcı ola bilməzdi. Odur ki, o, xalqın qarşısına çıxıb alovlu çıxışları ilə yüz minlərlə insanın toplaşdığı "Meydan auditoriyası"nın yönətiminə çevrildi. Elə o zaman - 1988-ci ildə yüksək tirajla işıq üzü görmüş "Ömür kitabı" ilə S.Rüstəmxanlı sanki yuxuya getmiş millətimizin başı altından "pərqü balışı" götürərək azadlıq hərəkatının liderlərindən biri (həm sözdə, həm də əməldə) oldu.

Əslində şairin əvvəlki - "Xəbər gözləyirəm", "Gəncə qapısı", "Sağ ol, ana dilim", "Qan yaddaşı" kitabları da millətsevərlik, vətəndaşlıq, yurddaşlıq duyğularından doğulmuş həyatı həqiqətlərin bədii ifadəsi idi. Əli bəy Hüseynzadənin, Ömər Faiq Nəmanzadənin, Mirzə Cəlilin mənəvi varisi olan S.Rüstəmxanlı yaradıcılığında sözün kəsəri müxtəlif biçimlərdə - həm poeziyada, həm nəsrə, həm də publisistikada özünün parlaq ifadəsini tapdı. Onun hava, su qədr görəkli əsərləri əl-əl gözərək xalqın tale kitablarına çevrildi. Şair, publisist, tənqidçi - ədəbiyyatşünas S.Rüstəmxanlı xalq hərəkatının liderlərindən olmaqla dünyadüymunu, ədəbi, tənqidi mövqeyini ədəbiyyat müstəvisindən siyasi müstəviyə keçirdi,

Bitməyən yolun müsafiri

təxəssisləri mən və mənəm tələbə yoldaşlarım - Mustafa Cəməni, Səfər Mahmudzadə, Ağamalı Sadiq, Zərifə Bəşirqızı, Şərif Kərimli, Fikrət Əhmədov və İslam Əhmədli olmuşdu. Nəşriyyatın direktoru Əy-dər Xanbəyev, baş redaktoru (1978-1980 ci illərdə) görkəmli şair Əliəğa Kürçaylı idi. Əliəğa müəllimin vəfatından sonra baş redaktor müavini S.Rüstəmxanlımı "Yazıçı"ya baş redaktor təyin etmişdilər. 12 il bu nəşriyyatda müxtəlif vəzifələrdə (korrektor, kiçik redaktor, törcüməçi, redaktor, böyük redaktor) çalışarkən S.Rüstəmxanlımı yaxından və dərinə tanımışam. Mən onun şair, yazıçı, publisist kimi hansı istedad sahibi olduğundan öncə redaktor kimi necə səriştəli və məharətli olmağından da danışmaq istərdim. Sabir müəllimin hər hansı mətnə (janrından asılı olmayaraq) yanaşmasında məxsusi zövqü, sözlə peşəkarcasına davranmaq bacarığı biz gənclər üçün "ustad dərsləri" idi.

1988-ci ilin məlum Qarabağ qovğası başlayanda S.Rüstəmxanlımın içində sıxılıb qalmış vətən eşqi, millətsevərlik duyğusu da açılmağa başladı. Dilimizin saflığı, torpağımızın bütövlüyü, millətimizin istiqlalı

siyasi partiya təsis etdi və s. Ancaq bu illərin yaddaşında odluluq yurdunu və xalqını ürəkdən sevan bir şair, nasir və publisist Sabir Rüstəmxanlımın imzası qaldı. Hansı mövzuya, hansı janra üz tutdusa bu imzanın sahibi əzəli mövqeyinə, ədəbi-siyasi əqidəsinə xilaf çıxmadı. Onun əsərlərində bugünün və gələcəyin taleyi ilə bərabər keçmişin də qürurverici izlərinə bədii müdaxilə olduqca maraqlı, cəsarətli və dəyərlidir. 2005-ci ildə nəşr edilmiş "Göy Tanrı" mifoloji romanında türk kökenli millətimizin Oğuz xana söykənən tarixi həqiqətlərinin bədii mücəssəməsi yuxarıda vurğuladığım millətsevərlik məfkurəsinin başqa bir nümunəsidir. Romanda prototürklərin sosial, siyasi həyat tərzi, tənqiriyyətin (təkaləhlığın) inanc sistemi, şamanizm müəllifin qan yaddaşından gələn intuitivliyini təsdiq edir. Özünün sözləri ilə desək, "Tarix elə bir bədənümə güzgüdür ki, orda bir nəfər yox, bütöv bir millət keçib gəldiyi yollarla birlikdə görünür". Bu sözlərə yalnız onu əlavə edərdim ki, Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı da 75 yaşına keçib gəldiyi çətin və şərəfli yolları ilə birlikdə görünür. Bitməyən yolun yorulmaz müsafirini Tanrı qorusun!